

Lausuntopyynnön tekijä, yksityishenkilö

Viite: Lausuntopyyntö 10.3.2026

Asia: Uudisrakentaminen kiinteistöllä 98-432-1-9 KOTIPALSTA (Kiviniemientie 1), Hollola

Yksityishenkilö on pyytänyt Päijät-Hämeen alueelliselta vastuumuseolta lausuntoa liittyen uudisrakennushankkeeseen Hollolassa sijaitsevalla kiinteistöllä 98-432-1-9 KOTIPALSTA (Kiviniemientie 1). Tarkoituksena on rakentaa kiinteistölle uusi asuinrakennus, jossa olisi nykyajan standardien mukainen vesihuolto ja sähkö, sekä kunnostaa tontilla olevat muut rakennukset. Lausuntopyynnön mukana toimitettiin suunnitelmakartta, ja lausuntoa täydennettiin tarkemmalla suunnitelmakartalla 23.3.2026.

Pyydettyä lausuntonaan Päijät-Hämeen alueellinen vastuumuseo esittää asiakohdan hankkeesta seuraavaa.

Arkeologinen kulttuuriperintö

Kiinteistö sijaitsee historiallisen kylätontin alueella (muinaisjäännösrekisterin tunnukset *Noitala* 1000024032 ja *Noitala 2* 1000042044). Varhaisin kirjallinen maininta Noitalasta on vuodelta 1454 ja ensimmäinen maakirjamerkintä siitä on vuodelta 1539, jolloin kylässä oli 5 tilaa. Vuoteen 1571 tilojen määrä väheni yhdellä. Kylä on paikannettu historiallisen kartta-aineiston (lähinnä Kuninkaan kartaston) ja suoritettujen maastotarkastusten perusteella Paimenlahden länsipuolelle, rannasta n. 400 metriä länteen, Hottola nimisen paikan itäpuolella sijaitsevalle kumpareelle ja sitä ympäröivien peltojen alueelle, joka on edelleen osin asuttu. Vuosina 2021 ja 2024 tehdyissä tarkastuksissa alueelta havaittiin useita useita erialaista rakenteita (kuten kiviaita, rakennusten perustuksia, kuopanteita, kellarirakenteita ja yksi suurempi raunio), joista osa vaikuttaa selvästi uudemmilta (*H. Poutiainen 2021: Tarkastus; T. Kuljukka 2024: Hollola, maastotarkastus kohteella Noitala (1000024032), 11.9.2024*).

On mahdollista, että kiinteistöllä on säilynyt historialliseen kylätonttiin liittyviä, muinaismuistolain suojaamia jäänteitä erityisesti sen entuudestaan mylläämättömillä osilla. Tästä syystä museo edellyttää arkeologista koekuopitusta/tarkkuusinventointia historiallisen kylätontin niiden alueiden osalta, joille suunnitellaan maankaivuutöitä. Jos tutkimuksissa tulee vastaan kiinteäksi muinaisjäännökseksi luokiteltavia jäänteitä, on nämä arkeologisesti tutkittava ja dokumentoitava Museoviraston määrittelemien laatukriteerien mukaisesti, ennen kuin alue voidaan vapauttaa rakentamiselle. Koska kyseessä on yksityinen, pienimuotoinen maankäyttöhanke, Museovirasto/valtio vastaa tutkimuksista ja niihin liittyvistä kustannuksista. Alueellinen vastuumuseo

tekee toimeksiannon Museoviraston koekaivausryhmälle, joka suorittaa tarvittavat tutkimukset ennen rakentamisen aloittamista. Koekaivausryhmä ottaa kiinteistönomistajaan yhteyttä hyvissä ajoin ennen tutkimusten aloittamista ja sopii kiinteistönomistajan kanssa aikataulusta.

Rakennettu kulttuuriympäristö ja maisema

Suunnittelualue ei sijaitse rakennetun kulttuuriympäristön tai maiseman arvoalueilla. Kiinteistöllä sijaitsevia rakennuksia (vanha päärakennus, navetta, aitta ja sauna) ei ole huomioitu inventoinneissa. Alueelle ei ole laadittu yleis- tai asemakaavaa.

Kookas uudisrakennus on suunniteltu toteutettavaksi vanhan päärakennuksen ja piharakennusten väliselle alueelle. Esitetty sijoituspaikka rikkoo perinteisen pihapiirin rakenteen. Museon näkemyksen mukaan uudisrakennus tulisi mahdollisuuksien mukaan sijoittaa etäämmälle pihapiirin keskustasta. Olemassa olevien rakennusten kunnostamiseen voi hakea avustusta Museovirastosta tai Itä-Suomen elinvoimakeskuksesta. Museon korjausrakentamisen asiantuntijalta voi kysyä lisätietoja asiasta.

Lahden museot / Päijät-Hämeen alueellinen vastuumuseo

tutkimuspäällikkö	Liisa Koskelainen
arkeologi	Esko Tikkala
rakennustutkija	Satu Taivaskallio

Liitteet: Karttaliite

Tiedoksi: Museovirasto, Lupa- ja valvontavirasto

Karttaliite

1. Ote muinaisjäännösrekisterin kartasta. Ruskealla ja punaisella rasterilla kylätontin ohjeellinen sijainti (muinaisjäännösrekisterin tunnukset *Noitala* 1000024032 ja *Noitala* 2 1000042044).

2. Lausuntopyyntöön liitetty, 23.3.2026 täydennetty suunnitelmakartta.